

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 177/22

2022 m. lapkričio 8 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo sprendimas sujungtose bylose C-704/20 ir C-39/21 | *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Teismo iniciatyva atliekama sulaikymo patikra)*

Nacionalinis teismas savo iniciatyva turi patikrinti sulaikymo priemonės, skirtos nelegaliai šalyje esančiam užsieniečiui ar prieglobsčio prašytojui, teisėtumą

Iš Sąjungos teisės¹ matyti, kad skiriant sulaikymo priemonę ar pratęsiant jos taikymą užsieniečiui, pateikusiam tarptautinės apsaugos prašymą arba nelegaliai esančiam valstybės narės teritorijoje, būtina laikytis tam tikrų teisėtumo sąlygų.

Alžyro, Maroko ir Siera Leonės piliečiai ginčijo jiems skirtas sulaikymo priemones įvairiuose Nyderlandų teismuose.

Nyderlandų Valstybės Taryba ir Hagos teismas, posėdžiaujantis Hertogenbose, klausė Teisingumo Teismo, ar pagal Sąjungos teisę teismai privalo savo iniciatyva nagrinėti, ar galbūt nesilaikyta sulaikymo priemonės teisėtumo sąlygos, kuria atitinkamas asmuo nesirėmė.

Šios dienos sprendime Teisingumo Teismas pirmiausia priminė, kad bet koks trečiosios šalies piliečio sulaikymas, nesvarbu, ar per grąžinimo procedūrą dėl neteisėto gyvenimo šalyje, ar nagrinėjant tarptautinės apsaugos prašymą, ar perduodant tokios apsaugos prašytoją į valstybę narę, atsakingą už jo prašymo nagrinėjimą, yra didelis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 6 straipsnyje įtvirtintos teisės į laisvę suvaržymas.

Taigi paaiškęs, kad sulaikymo teisėtumo sąlygos nebuvo arba nebėra įvykdytos, atitinkamas asmuo turi būti nedelsiant paleistas į laisvę. Taip yra, be kita ko, tuo atveju, kai konstatuojama, kad grąžinimo, tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo arba perdavimo procedūra, nelygu konkretus atvejis, nevykdoma taip rūpestingai, kaip reikalaujama, arba sulaikymo priemonė nėra ar nebėra proporcinga.

Teisingumo Teismas taip pat nurodė, kad, kiek tai susiję su užsieniečių sulaikymu, Sąjungos teisės aktų leidėjas neapsiribojo bendrų materialinių normų nustatymu, bet, vadovaudamasis veiksmingos teisminės gynybos principu, įtvirtino ir bendras procesines normas, kuriomis siekiama užtikrinti, kad kiekvienoje valstybėje narėje egzistuočiau sistema, leidžianti kompetentingai teisminei institucijai, tam tikrais atvejais atlikus nagrinėjimą savo iniciatyva, paleisti atitinkamą asmenį į laisvę, kai tik paaiškėja, kad jo sulaikymas yra neteisėtas arba nebėra teisėtas.

Vadinasi, teisminė institucija, kompetentinga kontroliuoti sulaikymo priemonės teisėtumą, turi atsižvelgti į visas jai žinomas aplinkybes, ypač faktines, papildytas ar paaiškintas taikant procesines priemones, kurias ji mano esant būtina taikyti pagal nacionalinę teisę, ir remdamasi tomis aplinkybėmis prireikus nustatyti, kad nesilaikyta iš

¹ Konkrečiai iš 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (OL L 348, 2008, p. 98) ir 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo (OL L 180, 2013, p. 96), siejamų su Pagrindinių teisių chartijos 6 straipsniu (teisė į laisvę).

Sąjungos teisės kylančios teisėtumo sąlygos, nors atitinkamas asmuo ir nesirėmė šios sąlygos nesilaikymu. Ši pareiga neturi įtakos šios teisminės institucijos pareigai paraginti bylos šalis išreikšti poziciją dėl šios sąlygos laikantis rungimosi principo.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

Visas sprendimo [tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Marta Osleja ☎ (+352) 4303 6005.

Likite su mumis!

